

Kulturdepartementet

Växjö kommuns yttrande över Kulturdepartementets remiss av Kultursamhället – utvecklad samverkan mellan stat, region och kommun

Kommunstyrelsen har, den 5 mars 2024, beslutat att Växjö kommun lämnar följande synpunkter på remissen:

Växjö kommun ställer sig generellt positiva till de ändringar som föreslås gällande samverkansformer och förändrande förutsättningar för att regioner och kommuner i högre utsträckning ska bli mer jämbördiga parter om än med olika uppdrag och kompetenser.

Växjö kommun ser positivt på att utveckla kultursamverkansmodellen från flernivåstyrning till flernivåsamverkan där kommuner i högre utsträckning involveras. Det förutsätter dock tydliga samverkansformer. Det förutsätter också tydlighet avseende samverkansfunktioners uppdrag i relation till verksamheter, samt att det finns utrymme för olikheter både hos regioner och kommuner.

Växjö kommun ställer sig positiva till att den föreslagna lagen gör det möjligt för både regioner och kommuner att fördela statsbidrag, delvis för att minska hieratiska strukturer mellan offentliga nivåer och för att kommuner generellt är närmast det lokala kulturlivet. Växjö kommun omnämns inte som en av de kommuner som i nuläget kommer fördela statsbidrag, men ställer sig trots det positiva till den generella möjligheten. Det är bedöms därtill svårt att avgöra hur det kommer falla ut för kommuner generellt och det är av vikt att skapa goda förutsättningar för både små och stora kommuner med hänsyn till deras olika förutsättningar. Det kräver i sin tur tydliga roller, strukturer såväl som kontinuerliga och strukturerade dialoger mellan offentliga nivåer. Växjö kommun är positiva till att kommuner i högre utsträckning inkluderas i dialog på nationell nivå.

Växjö kommun ser positivt på en minskad detaljstyrning. Det bedöms däremot som viktigt att de kulturpolitiska målen som helhet är tongivande inom kultursamverkansmodellen. Växjö kommun noterar att professionell grund omfattar samtliga kulturområden. Det är viktigt att det inte har negativ påverkan för icke-professionella aktörer och generell utveckling på kulturområdet.

Växjö kommun ser positivt på införande av kultursamverkansplan som innefattar beskrivning av den verksamhet som regionen och länens kommuner genomför med stöd av statsbidraget. Det bedöms medföra

mer levande och tydliga dokument med starkare koppling till tilltänkt verksamhet. Det är dock värt att poängtera att de nuvarande kulturplanerna utgör viktiga visionsdokument som ger en riktning till det regionala arbetet inom kulturområdet. Därtill bedöms den nuvarande strukturen bidra med god politisk förankring. Dock bör styrande visionära dokument kunna samexistera med samverkansplaner för verksamhet inom samverkansmodellen för att säkerställa regional långsiktighet och förtydliganden kring äskanden.

Konstnärlig frihet är en grundförutsättning i de nationella kulturpolitiska målen och Växjö kommun ser positivt på åtgärder för att stärka den. Utifrån Växjö kommuns perspektiv ses inte den eventuella ökade administrationen som problematisk. I förslaget läggs fokus på konstnärlig frihet i termer av kulturellt skapande och kreativa processer. Det noteras att det i förslaget är mer otydligt kring armlängds avstånd gentemot kulturområden som museer, bibliotek och arkiv. Det kan i sammanhanget finnas behov att förtydliga vikten av armlängdsavstånd för samtliga kulturella verksamheter och uttryck.

I utredningen föreslås att fördelningen ska bygga på historiska nyckeltal. Med bakgrund i att det finns en relativ stabilitet i fördelningen är Växjö kommun positiva till den tydlighet som det kan innebära. Det förutsätter däremot en kontinuerlig uppräkning och översyn för att inte urholka stödformen. En urholkning av stödet skulle drabba regionala institutioner. Det är i sammanhanget viktigt att poängtera viken av att stärka och långsiktigt säkerställa institutionernas roll såväl som dess vikt för utvecklingen inom kulturområdet. Det förutsätter att alla offentliga nivåer tar ansvar för kostnadsökningar samt skapar förutsättningar för att säkerställa kontinuerlig utveckling.

Växjö kommun ställer sig positiva till förslaget om kulturpåse, men bedömer att det finns fördelar om påsen fördelas till samtliga kommuner i landet. Bedömningen görs med bakgrund i att mindre kommuner har sämre förutsättningar att ansöka om medel.

Växjö kommun är generellt positiva till att inkludera fler kulturella uttryck. Det kan dock medföra konsekvenser som behöver utredas i relation till andra politikområden. I sammanhanget är det följaktligen viktigt att säkerställa att kulturpolitiken ansvarar för kulturpolitiska frågor medan andra politikområden ansvarar för sina. Det finns följaktligen behov av att säkerställa en tydlig rollfördelning mellan respektive politikområde. Därtill bör en tydlig samverkan sinsemellan dem definieras. Med bakgrund i att det i förslaget inte tillkommer nya medel vill Växjö kommun poängtera att nya konstområden kan innebära

att det krävs omfördelning av medel. Det kräver i sin tur finansiering för att inte drabba annan kulturell verksamhet.

Växjö kommun är positiva till ett införande av ett utvecklingsbidrag men har synpunkter på finansieringen av stödformen. Växjö kommun ställer sig negativa till ett borttagande av statsbidraget till icke statliga kulturlokaler med bakgrund i att stödet är viktigt för bland annat läns museer. Det är viktigt att de som erhåller stödformen idag inte påverkas negativt och av den anledningen bedöms det inte fördelaktigt att införa ett utvecklingsbidrag på bekostnad av stödet för icke statliga lokaler.

Sammantaget är Växjö kommun positiva till förslaget, men vill i sammanhanget framhålla att det faktiska genomförandet och förslagets konsekvenser är svåra att utläsa. Växjö kommun vill dock poängtera att man ställer sig positiv till den lokala och regionala flexibilitet som förslaget kan medföra. Det kan främja det lokala kulturlivet i termer av att lokala och regionala förutsättningar i högre utsträckning kan tillgodoses.